

## Juryrapport

### Brouwer Prijs voor Wetenschap en Samenleving 2017

De jury heeft in totaal 39 voordrachten ontvangen. Negen daarvan waren niet ontvankelijk omdat ze overduidelijk niet aan de criteria voldeden. Uit de resterende 30 voordrachten heeft de jury eerst een shortlist van vier voordrachten samengesteld. De jury heeft daarbij vooral gekeken naar de criteria van versterking van de samenhang en het onderling vertrouwen in de samenleving en van de wetenschappelijke onderbouwing. Aan indieners van de projecten op de shortlist werden nadere vragen gesteld. De andere voordragers kregen bericht dat hun voordrachten niet waren geselecteerd.

Na ampel beraad heeft de jury besloten uit deze vier voordrachten het project *Leer je burens kennen* voor te dragen voor de prijs. Het gaat hier om een initiatief van de Liberaal Joodse Gemeente in Amsterdam. De nieuwe synagoge die zij in 2010 betrok staat vlak naast een ROC, met veel leerlingen van niet-westerse achtergrond die vaak nogal negatief tegenover joden stonden. In overleg met docenten van het ROC is de Liberaal Joodse Gemeente toen gesprekken gaan organiseren met ROC-leerlingen om elkaar op ontspannen, persoonlijke en gelijkwaardige maar ook goed gestructureerde manier te leren kennen en vooroordelen zo bespreekbaar te maken.

*Leer je burens kennen* voldoet heel goed aan één van de belangrijkste criteria van de prijs: het bevorderen van onderling vertrouwen in de samenleving door mensen bij elkaar te brengen die anders niet bij elkaar zouden zijn gekomen. Het directe contact tussen mensen met verschillende achtergronden kan een eyeopener zijn en mensen op andere gedachten brengen.

De jury heeft het criterium *vertrouwen* zwaarder laten wegen dan *wetenschappelijke onderbouwing*. De aandacht voor wetenschappelijke onderbouwing ligt bij dit project tot dusver vooral in het meten van het korte termijneffect, dat positief is omdat blijkt dat vooral bij moslimjongeren die het programma volgen vooroordelen afnemen.

Dat neemt niet weg dat de jury de verdere wetenschappelijke onderbouwing en verantwoording van groot belang vindt. Over de effecten op langere termijn is op dit moment nog niets bekend. De jury wijst op de mogelijkheid dat de prijs onder meer besteed zal worden aan een onderzoek van de effecten op langere termijn. Zij realiseert zich de wetenschappelijke complexiteit van dergelijk onderzoek, maar heeft er met instemming kennis van genomen dat de organisatie eveneens longitudinaal onderzoek alsook kwalitatief onderzoek gewenst vindt. Het zou interessant zijn om daarbij niet alleen te onderzoeken wat de effecten zijn bij de diverse groepen leerlingen van het ROC of andere scholen, maar ook andersom: wat zijn de effecten op de personen die vanuit de Liberaal Joodse Gemeente de kennismaking verzorgen en hoe beïnvloedt het programma de houding van de Liberaal Joodse Gemeente ten aanzien van met name moslims. Het vergroten van vertrouwen lukt immers het best als het vertrouwen bij beide kanten toeneemt.

De jury heeft nadrukkelijk overwogen dat het bij dit project niet alleen om een goed voornemen gaat, maar om een project dat al daadwerkelijk uitgevoerd wordt. De initiatiefnemers van *Leer je burens kennen* zouden hun programma graag uitbreiden door ook groepen buiten Amsterdam te laten deelnemen en tevens de hoogste klassen van basisscholen erbij te betrekken. Deze opschaalbaarheid van het project is ook een belangrijk criterium voor de prijs. De jury zou graag zien dat de initiatiefnemers ook de mogelijkheid onderzoeken van opschaling naar andere domeinen dan de verhouding tussen vooral joden en moslims. In dit verband kan het van groot belang zijn nader te onderbouwen waarom de gehanteerde methode de effecten heeft die gesignaleerd worden.

*Drs. M.L.L.E. (Marlies) Veldhuijzen van Zanten-Hyllner, voorzitter Jan Brouwer Fonds, ondervoorzitter KHMW*

*Prof. dr. J.F.T.M. (José) van Dijck, president KNAW, universiteitshoogleraar Universiteit Utrecht*

*Drs. W.J. (Pim) baron van der Feltz, CEO Google Benelux*

*Drs. R.K. (Ronald) Leopold, algemeen directeur Anne Frank Stichting*

*Prof. dr. P.J. (Paul) Scheffer, hoogleraar Europese Studies Universiteit van Tilburg en Universiteit van Amsterdam*

*Prof. mr. A. (Arend) Soeteman, secretaris geestes- en maatschappijwetenschappen van de Maatschappij en emeritus hoogleraar rechtsfilosofie Vrije Universiteit*

*Prof. dr. ir. M.P.C. (Margot) Weijnen, hoogleraar proces- en energietechnologie Technische Universiteit Delft.*